

зробити вагомий внесок до сільських доходів як на рівні туроператорів, так і більш широко в місцевій економіці. Туристичні події в сільській місцевості активізують бізнес, доходи та зайнятість місцевого населення і сприяють соціально-економічному розвитку. Туризм може бути важливим джерелом створення робочих місць для сільських громад, він пропонує не тільки ділові можливості місцевим жителям, але також покращує якість життя громади. Туризм також може підтримувати місцеву культуру в сільській місцевості, шляхом заохочення відновлення місцевих та регіональних історичних пам'яток.

Література

1. Богадьорова Л.М. Роль господарств населення у розвитку сільського зеленого туризму в Україні [Електронний ресурс] / Л.М. Богадьорова. - Режим доступу : <http://ekhsuir.kspu.edu/bitstream/123456789/5504/1/Л.%20М.%20Богадьорова.pdf>

2. Дармостук Д.Г. Роль зеленого туризму у розвитку сільських територій / Д.Г. Дармостук [Електронний ресурс]. — Режим доступу : <http://www.kbuara.kharkov.ua/e-book/db/2016-2/doc/2/05.pdf>

3. Малахова С.О. Сільський зелений туризм – основа розвитку туристичної індустрії Закарпаття / С.О. Малахова, С.С. Радомський // Науковий вісник НЛТУ України. – 2013. – Вип. 23.16. - С. 129-133.

УДК 911.3

ПАПП В. В., ОЛЬШАКОВСЬКА Г.В.
Мукачівський державний університет

ТУРИСТИЧНО-РЕКРЕАЦІЙНИЙ ПОТЕНЦІАЛ СВАЛЯВСЬКОГО РАЙОНУ

Свалящица – один з найперспективніших курортних і туристично-оздоровчих районів не лише Закарпаття, а й України. На території Свалявського району створена ціла мережа оздоровчих закладів, продовжується робота з реалізації заходів по розвитку туризму та рекреації. На території Свалявського району розвинені майже всі види рекреаційної діяльності: від санаторно-курортного лікування до відпочинку і різних видів туризму, що здійснюються практично протягом цілого року. Мальовничі місця району дозволяють вибрати відпочинок за вподобанням: рибалка, збирання грибів, туристичні походи, екскурсії тощо.

Свалявська лікувально-оздоровча зона базується на родовищах лікувальних вуглекислих гідрокарбонатних натрієвих вод різної мінералізації типу Боржомі, Віші, Поляно-Квасовського, Криниця. Основні бальнеологічні ресурси Свалявської рекреаційної зони складають 10 родовищ вуглекислих мінеральних вод – Полянське, Ново-Полянське, Ведмежий, Голубинське, Свалявське, Неліпинське, Плосківське, Оленівське, Пасіцьке, представлених 94 водопроявами, в тому числі 77 свердловинами та 17 джерелами [3].

Лікувальні властивості мінеральних вод Закарпаття вперше згадуються в архівних документах ще у 1463 р., а їх хімічні аналізи регулярно проводилися з 1803 р. У 1800 р. з'явилися перші дані про розлив мінеральної води родовищ Свалявського району, які експортувалися до Відня та в Париж. У 1842 р. ще у Будапешті Свалявська мінеральна вода була визнана однією із кращих за

смаковими якостями, а у 1855 р. отримала «Золотий диплом» на виставці вод Європи у Парижі.

Дана рекреаційна зона володіє досить розгалуженою інфраструктурою. На її території розташований 1 курорт Поляна, 4 санаторії («Поляна», «Квітка полонини», «Сонячне Закарпаття», «Кришталеве джерело»), 1 реабілітаційне відділення, 1 санаторій-профілакторій «Квасний потік», 34 готельно-туристичних комплексів.

У даній рекреаційній зоні розпочали роботу наступні об'єкти: ресторанно-готельний комплекс «Уклин», готельний комплекс «У газди» (с. Сусково), база відпочинку «Ельдорадо» (с. Солочин), будинки відпочинку с. Солочин, санаторний корпус «Сузір'я» в с. Солочин, готельний корпус «Закарпаття» (в санаторії «Сонячне Закарпаття»), котеджний корпус (ТОВ «Шафран»).

Підготовлено інвестиційні пропозиції щодо реалізації таких проектів як „Котеджне містечко „Гора” с.Керецьки, „Туристично-спортивний комплекс „Стой” с.Березники, „Санаторно-оздоровчий комплекс „Неліпино” с.Неліпино, „Полянська Долина” с.Поляна урочище Лиса, турбази „Віжень” с. Родниківка, комплекси відпочинку „Яворниковатий” с. Родниківка та „Мінчоль” с. Родникова Гута [5].

Забезпечується подальший розвиток сільського туризму. Туристів та відпочиваючих готові гостинно прийняти понад п'ятдесят власників сільських садиб. Базовим ареалом розвитку сільського туризму є села: Солочин, Ганьковиця, Неліпино, Сасівка, Вовчий, Уклин та Поляна.

Для послуг відпочиваючих пропонуються різні види активного відпочинку. А саме, басейни, тренажерні зали, спортмайданчики, різноманітні екскурсійні програми, культурно-масові заходи, кінний спорт, туристичні маршрути, гірськолижні витяги тощо. Є можливість харчуватися традиційною закарпатською кухнею, дегустацією домашніх вин, ознайомитися та придбати вироби народних умільців.

Туристичними установами Свалявщини організовуються та проводяться екскурсії по мальовничих місцевостях урочищ: «Буковина»; «Полонина»; «Завадки»; сходження на гору «Рожок», «Стой», «Синяк», «Дунавка» тощо.

На сьогодні проведено паспортизацію санаторно-курортної, туристично-рекреаційної та готельної сфери, виготовлено туристичну карту Свалявського району, виготовлено білборди “Туристична Свалявщина”, створена Веб-сторінка району на якій розміщена інформаційна база інвестиційних проектів та представлені туристичні об'єкти району [5].

Туристично-інформаційний центр (ТІЦ) в м. Свалява відкрився у 2015 році. Головна мета полягає в популяризації районного центру Свалява, як прикордонного регіону, у туристичній, оздоровчій, реабілітаційно-лікувальній галузі, а саме в підвищенні соціально-економічного розвитку місцевого та районного значення, з подальшим поширенням інформаційного простору про туристичний потенціал між населенням України та й закордоном, як одного з найперспективніших і цікавіших рекреаційних територій для подальшого залучення в майбутньому інвестицій в розвиток Закарпаття.

Незважаючи на позитивні зрушення в розвитку рекреаційно-туристичного комплексу Свалявського району, сучасний стан його матеріально-технічної бази залишається на недостатньому рівні. Тому на найближчу перспективу потрібно звернути увагу не на збільшення кількості рекреаційних об'єктів і їх потужностей, а на налагодження конкурентоспроможного ринку рекреаційних послуг шляхом модернізації наявної відпочинкової інфраструктури та поширення малих форм рекреації, зокрема сільського (зеленого) туризму. Потрібно зробити акцент на використанні більш перспективних родовищ мінеральних вод для розробки нових туристичних маршрутів.

Література

1. Бейдик О. О. Рекреаційно-туристські ресурси України: методологія та методика аналізу, термінологія, районування / О.О.Бейдик. - К. : Київ, ун-т, 2001. - 395 с.
2. Кравців В. С, Євдокименко В. К., Габрель М. М. та ін. Рекреаційна політика у Карпатському регіоні: принципи формування, шляхи реалізації / В.С.Кравців, В.К.Євдокименко. – Чернівці : Прут, 1995. - 72 с.
3. Курортно-рекреаційні зони Закарпаття //Довідник 2000. - Ужгород, 2000. - 235 с.
4. Санаторно-курортные учреждения Украины [Електронний ресурс]. - Режим доступу : <http://www.turvostok.ru/kmscatalog+stat+catid-6+nums-81.html>
5. <http://www.carpathia.gov.ua>

УДК 911.3

ПЕНДЕРЕЦЬКИЙ О.В.

Івано-Франківський національний технічний університет нафти і газу

ПРОМИСЛОВИЙ ТУРИЗМ НА СЕЛІ

Розвиток туристичної діяльності є актуальним питанням в контексті підвищення тенденцій економічного розвитку сільських територій. Адже сільський зелений туризм дасть змогу істотно поліпшити наявну соціально-економічну ситуацію певного регіону шляхом створення нових робочих місць, а також збільшити обсяги внутрішнього туризму, популяризувати знання української культури та ментальності. Сільський зелений туризм – це надання (чи отримання) послуг туристичних атракцій, використання екосистемного потенціалу агропромислового комплексу та локальної інфраструктури певного регіону сільської місцевості або ж її характерної колоритної особливості: культурної, архітектурної, етнічної, господарської. Українське село дає можливість міським жителям відпочити від фінансово-економічних та організаційно-правових механізмів функціонування туристичного та готельно-ресторанного бізнесу сільській місцевості на природі. Що важливо, в сьогоденні день, позбутися стресів, відвідати місцеві пам'ятки, ознайомитися з побутом сучасних сільських мешканців та народними традиціями, які вони зберігають, а за бажання – взяти участь у сільськогосподарських роботах.

Для туристів мотивацією відпочинку в сільській місцевості є цілий ряд факторів: єднання з природою, чисте повітря, екологічно чисті продукти харчування, зміна оточення, цілком інші, відмінні від міських, уклад, розклад і культура життя. Учасі в сільськогосподарських роботах і садівництві, догляд

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>